

Toolbox voor een intergeneratieve gemeente

Versie: april 2018

Auteur: Ronald van den Oever

Generaties zijn een variatie op het thema verscheidenheid in de gemeente. Net als de verscheidenheid van man/vrouw en de culturele verscheidenheid dat is. Deze verscheidenheid wordt erkend in de Bijbel, maar daarnaast wordt ook aangemoedigd om met elkaar te verbinden en de eenheid te bewaren. Deze oefening is de groei die een gemeente maakt om vol te worden van de liefde van God in Jezus Christus (Efeze 3:20) In veel kerken of groepen zal een cultuuromslag nodig zijn om intergeneratief te worden. Intergeneratief is niet iets wat je erbij doet, maar voor alles ook een cultuur die je vraagt om te veranderen in je manier van kijken, denken, voelen en doen.

Er is echt heel veel aan artikelen, ideeën, werkvormen etc. in het Engelse taalgebied. Via de genoemde websites kun je doorklikken naar nog veel meer. Vanwege de hoeveelheid aan mogelijkheden en om door al deze bomen het bos niet meer te kunnen zien, heb ik deze indeling ontwikkeld. Zo ontstaat er een huis met diverse kamertjes waarin je het één en ander kunt vinden om te komen tot een interactieve gemeente. Elk kamertje heeft ook weer extra kasten en deuren naar nog veel meer, maar dat is voor de bron-onderzoekers in het team.

Allereerst is er het stappenplan. Deze is nodig om blijvend en structureel ook een intergeneratieve cultuur in de gemeente te ontwikkelen die ook leidt tot veel contact en uitwisseling tussen de diverse generaties. Deze toolbox is geschikt voor mensen uit de werkgroep intergeneratieve gemeente om hier voorstellen uit te genereren die uiteindelijk geïntegreerd worden in bestaande programma's of leiden tot nieuwe initiatieven.

Nederlandstalig zet ik bovenaan. Bij de grote berg aan informatie kun je focus aanbrengen met de volgende 3 vragen:

1. Wat heeft onze gemeente nu het meest nodig?
2. Wat past er goed bij onze gemeente?
3. Wat kan eerstvolgende stap zijn?

De werkgroep van een gemeentepresentatie geven vanuit deze vragen met een selectie uit de hieronder genoemde informatie en mogelijkheden die de gemeente helpen om geïnspireerd tot toepassing te komen.

1. Algemene informatie

- Wisseling van de wacht – onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau > H20 bespreekt de gescheiden leefwerelden van de generaties. Een conclusie is dat jongeren buiten de gezinnen weinig contact hebben met andere generaties (kans voor de gemeente?)

https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2010/Wisseling_van_de_wacht_generaties_in_Nederland

- Generaties verbinden, inspiratie vinden – Voorbeelden van projecten in NL

https://www.kcwz.nl/thema/wonen_zorg/generaties_verbinden_inspiratie_vinden_14_voorbeeldprojecten

- Nieuwe generaties in vergrijzende organisaties – dr. Aart Bontekoning

> vanuit de generatietheorie met een werkvorm om generaties te verbinden. In 5 fasen

1. Uitleg over diverse generaties en hun kenmerken
2. Met dezelfde generaties bij elkaar over de overeenkomsten
3. Samenvattende gezamenlijke analyse
3. Met verschillende generaties in gesprek over aanvulling en integratie
4. Actie, afspraken en uitwerking

<http://www.aartbontekoning.com/nieuwe-generaties-in-vergrijzende-organisaties/>

2. Beleid en organisatie

Visie & Beleid

Belangrijk hierbij is de plaats die intergeneratief krijgt in de basisdocumenten van de gemeente. Als in de visie staat dat we als gemeente het contact tussen de generaties willen stimuleren, dan zijn we er ook op aan te spreken zodat we ons er aan houden. Jaarthema's, plannings, doelstellingen en analyse van de gemeente als het gaat om intergenerativiteit, kunnen in kaart brengen waar er actief intergeneratief wordt gedacht en gewerkt aan intentionele verbinding/uitwisseling tussen de generaties.

Voorbeeld: visie Baptistengemeente Arnhem Centrum:

Wij willen kinderen en jongeren het leven met Jezus Christus laten ontdekken. Meer contact en samenspel tussen generaties bevorderen. Meer waarderen zijn naar elkaar toe, elkaar uitdagen, verrassen.

<http://www.baptisten-arnhem.nl/v2/index.php/over-ons/visie>

Organisatie

Staan er intergeneratieve diensten op het programma? Staan er ook activiteiten gepland in het clubwerk waarbij er andere generaties worden uitgenodigd voor actieve uitwisseling (storytelling). Zijn er ook diverse generaties vertegenwoordigd in het muziekteam, werkgroepen, thuisfrontteams, gebedsgroepen, etc.

Een keer per jaar kan de vraag op een raadsvergadering of gemeentevergadering terugkomen: In hoeverre is het ons dit jaar gelukt om generaties met elkaar te verbinden? Wat ging er goed? En waar liggen nog kansen op verbetering?

Andere ideeën:

- Stel een schaduwraad aan die de gemeenteraad adviseert over het beleid en voorstellen doet voor nieuw beleid.
- Probeer in bestaande of nieuwe te vormen werkgroepen/commissies de mogelijkheden te verkennen om diverse generaties hierbij te betrekken en te verbinden.
- Verbinden kan ook van studerende jongere en ervaringsdeskundigen uit de oudere generatie.

3. Voor de gemeente:

- Onderzoek Intergeneratief leren (Kliederkerk/Messy Church) – JOP/CHE

<https://jop.nl/actueel/che-studenten-presenteren-onderzoek-intergenerationeel-lernen>

Enkele goede boeken:

- Intergenerational Faith Formation – Allen & Ross > zeer compleet en 'must-have' boek

https://www.bol.com/nl/p/intergenerational-christian-formation/9200000005022915/?s2a=#product_title

- The Church of all ages – Howard E. Vanderwell > eBook hier te bestellen

<https://www.bol.com/nl/p/the-church-of-all-ages/92000000054962158/?suggestionType=searchhistory&bltgh=jf3MOT0E1rHLmz0RG2NJD0.1.6.ProductPage>

- Inter-generational Youth Ministry - Mel Walker > met veel praktische ideeën

<https://www.bol.com/nl/p/inter-generational-youth-ministry/92000000036049442/?suggestionType=typedsearch&bltgh=hrzCwaqlwSVY4rSEoaZELQ.1.2.ProductPage>

- Lifelong Faith, theorie and practice of lifelong faith formation – John Roberto > ebook hier te lezen met diverse thema's en intergeneratief model voor leerdienst

https://www.lifelongfaith.com/uploads/5/1/6/4/5164069/intergenerational_faith_formation_-_lifelong_faith_journal.pdf

Websites met veel materiaal:

- Lifelong Faith – website in het Engels met veel informatie

<https://www.lifelongfaith.com>

- Building Faith – website in het Engels met veel informatie

<https://www.buildfaith.org>

4. Voor gezinnen:

- Familie op missie – Mike Breen > visie en praktische tips om als gezin op missie te gaan. (boek) > gezinsmotto, integratie van missie in gezinspatronen, etc.
<http://3822300.mijnwinkel.nl/FOMNL.html>
- Geloven begint thuis – Mark Holmen (boek) > met tips voor een make-over
<https://www.bol.com/nl/p/geloven-begint-thuis/1001004006420430/?suggestionType=typedsearch&bltgh=i3sa34yaMDy-qxHDSzNBOW.1.2.ProductPage>
- Children, families and God – Lynn Alexander (boek) vooral H6 Whole family discipleship
<http://3822300.mijnwinkel.nl/p-2a/CFG.html>
- Geloven thuis – website met veel creatieve ideeën
<https://www.geloventhuis.nl>
- Vibrant Faith @ Home – Als gezin met elkaar in gesprek, bidden, rituelen vinden en je verbinden met je omgeving.
<http://www.vibrantfaithathome.org>

4. Concrete werkvormen

In de bovengenoemde bronnen, kun je naast onderzoek en theorie ook al veel werkvormen vinden. Hieronder vind je nog enkele werkvormen en tips die ik apart wil noemen. Ik begin met een indeling om zo overzicht te krijgen wat kan helpen bij een evenwichtige ontwikkeling van een intergeneratieve gemeente.

De werkvormen kunnen we onderverdelen in:

- Nieuwe werkvormen voor een grote groep
- Nieuwe werkvormen voor een kleine groep
- Te integreren werkvormen in bestaande groepen.

<https://www.buildfaith.org/intergenerational-faith-formation-three-models/>

Een andere verdeling om intergeneratief te integreren is de indeling in de diverse activiteiten in de gemeente:

- Vieren (worship)
- Leren (learning)
- Verhaal delen (story sharing)
- Dienen en missie (service and mission)
- Kleine groepen (small groups)
- Cross-generatief in MultiCulti gemeenten

Bron: Intergenerational Christian Formation – Allen & Ross

Allen & Ross bespreken in een apart hoofdstuk de mogelijkheden voor Megakerken. Een onderverdeling kan behulpzaam zijn om in de breedte van de gemeentepraktijk intergeneratief te kijken en te doen. Het uitgangspunt is dat er op elk terrein manieren zijn om generaties met elkaar te verbinden.

- Bidden voor jongeren: Geloof gebed & Tieners (boek van Youth For Christ)
<http://christelijkopvoeden.blogspot.nl/2015/03/geloof-gebed-en-tieners.html>
- Bidden voor de jongeren: Wake up Deborah (website)
<http://www.wakeupdeborah.nl>
- JOP Samen Geloven: Verhalen en voorbeelden van intergeneratieve gemeente
<https://jop.nl/themas/gemeentebreed-beleid/samen-geloven>
- JOP Win-Win: Methodiek met artikelen, werkvormen etc. (beetje verouderd)
<https://jop.nl/themas/gemeentebreed-beleid/jop-win-win>
- HGJB Jaarthema 2016-2017 – Samen één > met veel intergeneratieve werkvormen
<https://www.hgjb.nl/werken-met-jongeren/gemeente-en-jeugdtraad/jaarthema-2016-2017.htm>
- Kliederkerk
<http://kliederkerk.nl>

Micha Young – Niet bewust intergeneratief, maar kan wel ingezet worden in een intergeneratieve leerdienst met intergeneratieve groepen. (nu ook: Micha – Kids)
<https://www.michanederland.nl/young/>

- 9 tips voor het ontwikkelen van intergeneratieve 'worship'
<https://worship.calvin.edu/resources/resource-library/nine-tips-for-designing-intergenerational-worship/>
- 12 gespreksvragen voor intergeneratieve groepen
<https://www.buildfaith.org/discussion-prompts-intergenerational-groups/>
- Nog meer over intergeneratieve worship
<https://theresaecho.com/intergenerational-worship/>
- Jongeren betrokken bij het avondmaal
<https://www.bol.com/nl/p/inter-generational-youth-ministry/9200000036049442/?suggestionType=typedsearch&bltgh=hrzCwaqLwSVY4rSEoaZELO.1.2.ProductPage>
- Generatieproeverij – Jong en oud ontmoeten elkaar voor gesprek bij de maaltijd
<https://www.facebook.com/Generatieproeverij-1479289735713700/>

Running Dinner – ontmoeting omdat elke gang ergens anders wordt gegeten

<https://jop.nl/themas/gemeentebreed-beleid/jop-win-win>

World Servants – Diverse generaties betrekken bij een reis met World Servants

https://www.worldservants.nl/verbind_generaties_in_de_kerk

- 'Mijn leven in kaart' – Het maken van een levensboek aan de hand van themakaarten

<https://www.bsl.nl/shop/mijn-leven-in-kaart-kaarten-in-does-9789036802840.html>

- Storytelling - Nodig iemand uit in de groep uit een andere generatie met een inspirerend verhaal.

<https://fulleryouthinstitute.org/blog/stories>

Intergeneratieve artikelen van het Fuller Youth Institute (Sticky Faith)

<https://fulleryouthinstitute.org/category/intergen>

Complete Toolkit van Intergenerational Faith met stappenplan, werkbladen en integratie gericht op de gebieden caring, celebrating, learning, praying and serving.

http://www.reimaginefaithformation.com/uploads/5/1/6/4/5164069/intergenerational_toolkit.pdf

Complete Toolkit van de Christ Reformed Church met extreem veel linkjes naar andere sites ingedeeld in belonging, becoming, learning & growing, serving, worship.

<https://www.crcna.org/faithformation/intergenerational-church-toolkit>

Ik besef dat dit niet volledig is, maar het geeft heel wat stof voor een goede start.